

Brüsszel, 2019.12.17.
COM(2019) 650 final

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A
TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI KÖZPONTI BANKNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI
ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK, A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK ÉS AZ
EURÓPAI BERUHÁZÁSI BANKNAK**

2020. évi éves fenntartható növekedési stratégia

{SWD(2019) 444 final}

„A szociális méltányosság és a jólét terén Európának többre kell törekednie, hiszen ez Uniónk egyik alapvetése.”
Ursula von der Leyen, 2019. július 16.

BEVEZETÉS

A gazdasági növekedés nem önmagában cél. A gazdaságnak az emberek és a Föld érdekeit kell szolgálnia. Társadalmaink az éghajlattal és a környezettel kapcsolatos aggályok, a technológiai fejlődés és a demográfiai változások miatt alapvetően átalakulnak. Az Európai Uniónak és tagállamainak e strukturális átalakulást egy olyan új növekedési modellel kell kezelniük, amely figyelembe veszi természeti erőforrásaink szűkösségét, továbbá munkahelyeket és tartós jólétet teremt a jövő számára.

Az európai gazdaság sikeresen túljutott a pénzügyi válságkezelés évein. Növekedése már a hetedik éve tart, Európa azonban a kül- és geopolitikai kilátások romlása és a fokozódó bizonytalanság miatt olyan időszak elé néz, amelyet visszafogott növekedés és alacsony infláció jellemez.

Eljött tehát az ideje annak, hogy áttérjünk a gazdaság hosszabb távú kihívásainak megválaszolására, és – versenyképességünk megtartása mellett – klímasemlegessé tegyük Európát. Az új Bizottság egy olyan, ambiciózus európai zöld megállapodás bejelentésével kezdte működését, amely az emberközpontú és egyben a digitális korra felkészült Európára irányuló prioritásai révén jó alkalmat kínál az új, fenntartható növekedési modell bevezetésére.

Az Uniónak e gazdasági programmal fenntarthatóvá kell tennie gazdaságát, és elő kell segítenie az ENSZ fenntartható fejlődési céljaival összefüggésben vállalt uniós és tagállami kötelezettségek teljesítését. A programnak elő kell mozdítania és ki kell egészítenie a kettős – digitális és éghajlatvédelmi – átállást: szociális piacgazdaságunk átalakításával biztosítania kell, hogy Európa továbbra is a világ legfejlettebb jóléti rendszereinek adjon otthont, továbbá innovációtól és versenyképes vállalkozószellemtől pezsgő központ legyen.

Az európai zöld megállapodás az új növekedési stratégiánk. Legfőbb célként a szó minden értelmében vett fenntarthatóságot és a polgárok jólétét határozza meg. E cél megvalósításához egyszerre négy dimenziót kell figyelembe vennünk: a környezetvédelmet, a termelékenységét, a stabilitást és a méltányosságot.

Növekedési stratégiánk tehát négy egymást kölcsönösen kiegészítő dimenzióra összpontosít.

Először is, erőfeszítéseinket arra kell irányítanunk, hogy élére álljunk annak a folyamatnak, amelynek révén kontinensünk 2050-re természetbaráttá és klímasemlegessé válik, és közben biztosítsuk, hogy mindenki kihasználhassa az ezzel járó lehetőségeket.

Másodszor, Európa az új technológiák és a fenntartható megoldások kifejlesztésével a jövőbeli gazdasági növekedés élvonalába kerülhet, és az egyre digitalizáltabb világban is vezető szerephez juthat, többek között olyan, a technológiai szuverenitása szempontjából

kulcsfontosságú területeken, mint a kiberbiztonság, a mesterséges intelligencia és az 5G. A digitális technológiák az európai zöld megállapodás kulcsfontosságú katalizátorai.

Harmadszor, az Uniónak ki kell teljesítenie a gazdasági és monetáris uniót, hogy jelentős gazdasági sokk esetén minden lehetséges gazdasági eszközt be tudjon vetni. Erősítenie kell az euró nemzetközi szerepét annak érdekében, hogy növelni tudja Európa befolyását a világban és a globális piacokon, illetve meg tudja védeni az európai vállalkozásokat, fogyasztókat és kormányzatokat a kedvezőtlen külső fejleményektől. A bankunió és a tőkepiaci unió alapuló, virágzó és stabil gazdasági és monetáris unió a legjobb eszköz Európa kezében ahhoz, hogy növelje pénzügyi stabilitását és ezáltal az euró nemzetközi szerepét.

Negyedszer, az új gazdasági programnak biztosítania kell, hogy az átállás méltányos, inkluzív és emberközpontú legyen. Különös figyelmet kell fordítani azokra a régiókra, iparágakra és munkavállalókra, amelyekre az átállás a legnagyobb terheket rója.

A stratégia magját az egységes piacon gyökerező iparstratégia fogja alkotni, amely lehetővé teszi vállalkozásaink számára az innovációt és az új technológiák kifejlesztését, miközben fokozza a gazdaság körforgásos jellegét és új piacokat hoz létre. Európa gazdaságpolitikáját hosszú távra kell tervezni, hogy a kontinens minden szegletében fenntartható és virágzó jövőt biztosíthassunk a fiatalabb generációk számára. Az egysíkú szemléletmód helyett minden szakpolitikai területen rendszerszintű, „összkormányzati” megközelítést kell alkalmaznunk. Ennek az átállásnak inkluzív folyamatnak kell lennie, amelyet az Európai Parlamenttel, a tagállamokkal, a szociális partnerekkel és az érdekelt felekkel együttműködésben kell végrehajtanunk. Az EU a politikai döntéshozatalát és fellépéseit a fenntartható fejlődési célok köré fogja szervezni. Az európai szemeszter ezzel összefüggésben olyan jól működő keretet biztosít a gazdaság- és foglalkoztatáspolitikák szükséges összehangolásához, amely iránymutatást fog adni az Uniónak és a tagállamoknak a gazdaság egészét érintő átalakítás megvalósításához. A Bizottság ebben az éves fenntartható növekedési stratégiában az EU gazdaság- és foglalkoztatáspolitikai prioritásait vázolja fel. Az alkalmazott megközelítés révén szinergiák jöhetnek létre, és kompromisszumok találhatók a növekedési program négy dimenziója közötti ellentmondások feloldására.

1. Európa gazdasági kilátásai

Az európai gazdaság hetedik éve nő. A borús növekedési kilátások ellenére a gazdaság 2020-ban és 2021-ben várhatóan tovább bővül. A munkaerőpiac erős marad, és a munkanélküliségi ráta is folytatja a csökkenést, noha mérsékeltebb ütemben⁽¹⁾. Az államháztartások helyzete folyamatosan javul, bankrendszerünk stabilabb, és a gazdasági és monetáris unió alapjai is szilárdabbak. A beruházások szintje és a potenciális növekedés azonban továbbra is elmarad a válság előttitől. Az államháztartási egyenlegek 2019 és 2021

¹ A munkaerőpiaci és szociálpolitikai fejleményeket a Bizottság és a Tanács együttes foglalkoztatási jelentésére irányuló javaslat (COM(2019) 653) ismerteti részletesen, többek között a szociális eredménytábla bemutatásával. A Bizottság a javaslatot az éves fenntartható növekedési stratégiával együtt fogadta el.

között várhatóan enyhén romlanak, ami az alacsonyabb növekedésre és egyes tagállamok némileg lazább – néhány esetben expanzív – diszkrecionális költségvetési politikáira vezethető vissza.

A rövid távú gazdasági kilátásokat beárnyékolja az eddigieknél sokkal kedvezőtlenebb gazdasági és geopolitikai környezet és a nagy fokú bizonytalanság. A globális növekedési kilátások romlanak. A feldolgozóipart érintő kereskedelmi feszültségek és a geopolitikai bizonytalanság visszafogja a beruházási döntéseket. A kereskedelem intenzitásának csökkenése és a termelékenység lassú növekedése tartósan ronthatja Európa versenyhelyzetét egy olyan világban, amelyet egyre inkább az Egyesült Államok és Kína rivalizálása határoz meg. Ez különösen a feldolgozóipart érinti, amely egyúttal strukturális átalakuláson is keresztül megy. Mindezek miatt az európai gazdaság olyan időszak elé néz, amelyet visszafogottabb növekedés és alacsony infláció jellemez. Az euróövezet bruttó hazai terméke (GDP) 2019-ben várhatóan 1,1 %-kal, 2020-ban és 2021-ben pedig 1,2 %-kal bővül. Az EU egészét tekintve a GDP 2019 és 2021 között várhatóan évi 1,4 %-kal nő.

A középtávú gazdasági kilátásokat rontja a népesség elöregedése, a termelékenység lomha növekedése és a környezetkárosodás egyre erősödő hatása. A népesség elöregedése a becslések szerint 2024-re 11 tagállamban a jelenlegihez képest több mint 3 %-kal csökkenti a munkaerő-állományt². 2060-ra az EU munkaerő-állománya 12 %-kal fog csökkenni. A termelékenységnövekedés évtizedek óta csökkenő trendjével együtt ez nyomást gyakorol a gazdaság növekedési potenciáljára, és így a jövőben az államháztartásokra is. A gazdasági tevékenységre várhatóan egyre nagyobb hatással lesz a környezetkárosodás, ahogy szaporodnak a szélsőséges időjárási jelenségek és az emberi egészséget érő hatások, és ahogy egyre szűkösebbé válnak az anyagi erőforrások és az ökoszisztéma-szolgáltatások.

A borús kilátások miatt Európának olyan új növekedési modellt kell kialakítania, amely hathatósan kezeli a társadalmát átalakító hosszú távú kihívásokat. Ez az új modell kulcsfontosságú lesz Európa globális szintű politikai és gazdasági vezető szerepének megteremtéséhez is. Emellett lendületet fog adni a potenciális növekedésnek, ami rövid távon elősegíti, hogy Európa a növekvő bizonytalanság ellenére erős maradjon.

2. Új modell az egymással összefüggő fő kihívások kezelésére

A versenyképes fenntarthatóság mindig is Európa szociális piacgazdaságának központi eleme volt, és a jövőben is irányadó elvnek kell maradnia. A digitális és tiszta technológiák által lehetővé tett fenntartható gazdasági modell bevezetésével Európa az átalakulás éllovasává válhat. A környezetvédelem terén betöltött vezető szerepet és az erős, innovatív ipart ugyanazon érme két oldalaként kell felfogni: mindkettő elősegíti, hogy a verseny területén az EU lépéselőnyhöz jusson. A sikernek előfeltétele a hosszú távra tervező szakpolitikákat lehetővé tevő stabil gazdaság és az átalakulás által leginkább érintettek számára biztosított méltányos átállás, így modellünknek ezeket is magában kell foglalnia.

² 2018-as jelentés az idősödésről: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/ip079_en.pdf

Az elkövetkező években gazdaságpolitikánk négy fő dimenziója a környezeti fenntarthatóság, a termelékenységnövekedés, a méltányosság és a makrogazdasági stabilitás lesz. A tagállamok strukturális reformjainak, beruházásainak és felelős költségvetési politikáinak ezeken az egymással szorosan összefüggő és egymást kölcsönösen erősítő dimenziókon kell alapulniuk.

Ez a négy fő dimenzió kulcsfontosságú lesz a fenntartható fejlődési célok megvalósításában. A fenntartható fejlődési céloknak az európai szemeszterben való, főként gazdasági és foglalkoztatási szempontú figyelembevétele egyedülálló lehetőséget kínál arra, hogy a gazdaságpolitikánkat ember-, egészség- és Föld-központúvá tegyük. A fenntartható fejlődési célok köré szervezett politikai döntéshozatallal és fellépésekkel az Unió a jelenlegi geopolitikai környezetben egyértelműen kinyilvánítja a fenntarthatóság iránti elkötelezettségét is.



A siker érdekében a költségeknek és az előnyöknek rövid és hosszú távon is egyensúlyban kell lenniük. Az előnyökön osztozni kell, a költségeket pedig nem viselhetik kizárólag a legkiszolgáltatottabbak. Maga az éghajlatváltozás és a vele járó kihívások leküzdéséhez szükséges kísérő politikák is jelentős elosztási következményekkel járnak, különösen rövid távon. A szakpolitikák kidolgozása és a strukturális reformokra vonatkozó ajánlások megfogalmazása során gondoskodnunk kell arról, hogy az elkerülhetetlen társadalmi változások által leginkább érintett emberek támogatásban részesüljenek. A zöld gazdaságra való áttérés ugyanakkor új munkahelyeket és – például egészségesebb munka- és életkörülmények formájában – nagyobb jólétet is teremt. Rövid távú kompromisszumokra

más szakpolitikai területeken is szükség lesz. Például az alacsonyabban képzett munkavállalók munkaerőpiaci integrációja, amelyet az inkluzívabb növekedés iránti igény tesz szükségessé, rövid távon csökkentheti az átlagos termelékenységet. Ez azonban nem változtat azon, hogy a munkaerőpiaci integráció hosszabb távon előnyös lesz a kiegyensúlyozottabb és virágzóbb társadalom kialakítása szempontjából. A felvázolt különböző szakpolitikai célok közötti szinergiák maximalizálása érdekében jelentős köz- és magánberuházásokra lesz szükség, például az oktatás, az átképzés és az innováció terén.

3. Környezeti fenntarthatóság

Az éghajlati és a környezeti kihívások kezelése generációnk meghatározó feladata. Ez a következő években is így marad. A klímasemlegességre való átálláshoz egy generációnyi idő alatt mélyrehatóan át kell alakítanunk a gazdaságot. A szükséges változások nemcsak az energiaágazatot, az épületeket és a közlekedést érintik, hanem az ipart, a mezőgazdaságot és a szolgáltatási ágazatot is. E változások ugyanakkor egyedülálló lehetőséget kínálnak az uniós gazdaság amortizálódó tőkeállományának korszerűsítésére és a versenyképesség fenntartható, emberközpontú módon történő fellendítésére.

Az éghajlat- és környezetvédelmi politikák súlyának növelésével az európai szemeszter az eddigieknél is átfogóbb eszköze lesz a gazdaság- és a foglalkoztatáspolitikának. A környezeti fenntarthatóság súlyának növeléséből eredő növekedési lehetőségek Európa gazdasági törekvéseinek központi elemét képezik. A szemeszter konkrét iránymutatást nyújthat a tagállamoknak a tekintetben, hogy a fenntarthatóbb és versenyképesebb gazdasági modell kialakításához mely területeken van leginkább szükség strukturális reformokra és beruházásokra. Segítheti a tagállamokat abban is, hogy azonosítsák és felvállalják a legfontosabb kompromisszumokat, például megfelelő szociális és költségvetési politikák révén mérsékeljék az emelkedő energiaárak szociális hatásait. Európának döntő intézkedéseket kell hoznia az olyan területeken, mint a körforgásos gazdaság, a megújuló energia, az energiahatékony épületek és az alacsony kibocsátású közlekedés. Az EU iparának energiahatékonyasága már ma is a legjobbak közé tartozik a világon. Az Uniónak ebből tőkét kell kovácsolnia, és a vállalkozások és a befektetők további ösztönzésével elő kell segítenie, hogy a tagállamok megvalósíthassák ambiciózus éghajlat-politikai célkitűzéseiket. A reformok kialakításakor be kell tervezni az átalakulás által leginkább érintett embereknek, ágazatoknak és régióknak nyújtandó támogatást is. A stratégia részeként tovább növeljük a kohéziós politika zöld és digitális beruházásokra helyezett hangsúlyát.

Európának rekordnagyságú összegeket kell beruháznia a legmodernebb kutatás és innováció területén, és a következő uniós költségvetés rugalmasságát teljes mértékben a legnagyobb potenciállal rendelkező területekre kell összpontosítani. A beruházásoknak mind uniós, mind nemzeti szinten az éghajlatváltozás mérséklésére leginkább alkalmas tiszta projektekre, valamint a diszruptív innovációt támogató erőfeszítésekre kell irányulniuk. A 2030-ra kitűzött aktuális éghajlat- és energiapolitikai célok elérése 2021 és 2030 között évente 260 milliárd EUR összegű további energetikai beruházást igényel. A legnagyobb beruházási erőfeszítésre a lakóingatlanok és a szolgáltatási ágazat energiahatékonyaságának javításához lesz szükség. További jelentős beruházások szükségesek a villamosenergia-termelés és a hálózati infrastruktúra terén. A következő két éven belül ki kell építeni az alternatív üzemanyagok

infrastruktúráját ahhoz, hogy a gépjárműipar elérhesse az új autókra vonatkozó kibocsátási célértékeket.

Ezzel összefüggésben módosítani kell az adó- és a támogatási rendszereket annak érdekében, hogy az ösztönzők éghajlat- és környezetbarátak legyenek, és rendelkezésre álljon a beruházásokhoz szükséges finanszírozás. A közfinanszírozás azonban önmagában nem lesz elegendő. A magánberuházásokat is be kell csatornáznunk, oly módon, hogy az európai beruházási lánc és pénzügyi rendszer középpontjába a zöld és fenntartható finanszírozást helyezzük.

Az Európai Unió a Fenntartható Európa beruházási terv révén katalizátorszerepet játszhat a zöld magán- és állami beruházások terén. Ez a terv a fenntartható beruházások támogatására irányuló célzott finanszírozást a szabályozási keret javítására irányuló javaslatokkal ötvözi, hogy az EU minden szegletében növelje a fenntartható beruházások szintjét. Ezt úgy éri el, hogy az uniós kiadások minden eddiginél nagyobb hányadát irányítja éghajlat-politikai célokra, garanciák kibocsátásával vonzza a magánfinanszírozást, támogató keretet hoz létre, és segíti a projektgazdákat a bankképes zöld projektek strukturálásában. A tervhez az InvestEU program is jelentős mértékben hozzá fog járulni. Idetartozik még, hogy az Európai Beruházási Bank (EBB) csoport az eddigi kétszeresére, vagyis 50 %-ra emeli saját éghajlattal kapcsolatos célszámát, és ezzel Európa klímabankjává válik. A Bizottság a tervezett méltányos átállási mechanizmus keretében az EBB csoporttal is együtt fog működni annak érdekében, hogy a következő többéves pénzügyi keret időszakában jelentős beruházásokat tegyen lehetővé azokban a rászoruló régiókban, amelyek több segítséget igényelnek a környezet- és éghajlatvédelmi átállás megvalósításához.

Az EU kibocsátáskereskedelmi rendszeréből származó növekvő bevételek további forrást jelentenek az éghajlat-politikai intézkedések és a gazdasági korszerűsítés finanszírozásához. 2018-ban a kibocsátáskereskedelmi rendszer árveréseiből származó bevételek mintegy 14 milliárd EUR-t tettek ki. 2019-ben e bevételek várhatóan még magasabbak lesznek, és várhatóan az elkövetkező években is jelentősek maradnak. Ezt a pénzt a 2030-ra kitűzött éghajlat- és energiapolitikai célok elérésének támogatására, valamint a klímasemlegesség eléréséhez szükséges beruházásokra kell fordítani.

4. Termelékenységnövekedés

A népesség előregedésével és az erőforrások fokozódó szűkösségével összefüggésben a jövedelmek és a foglalkoztatás jövőbeli európai növekedését lényegében a termelékenység és az innováció növekedése fogja meghatározni. A termelékenységnövekedés az EU-ban továbbra is jelentősen elmarad a többi globális szereplő szintjétől. A tagállamok az 1980-as évek óta nem csökkentették az Egyesült Államokkal szembeni hátrányukat. Ez az európai vállalkozások globális helyzetében is tükröződik. A 100 legnagyobb tőzsdén jegyzett társaság közül jelenleg csak 23 európai, holott tíz évvel ezelőtt még 40-en voltak. Ugyanakkor az EU-n belül is nőtték az egyenlőtlenségek: a régiók felső 10 %-a több mint hatszor termelékenyebb, mint az alsó 10 %. A nemzeti versenyképességi testületek létrehozása jó minőségű és független elemzések biztosításával, valamint a strukturális reformokkal kapcsolatos nemzeti felelősségvállalás erősítésével hozzájárulhat a termelékenység növelésének lehetőségeiről folytatott nemzeti vitákhoz.

A termelékenység növeléséhez szisztematikus és előre tekintő kutatási és innovációs stratégiára van szükség. A legtöbb tagállamban megnőtt a szakadék a legjobban és a legrosszabban teljesítő cégek termelékenysége között. Az innováció terjedésének elősegítésére és a finanszírozáshoz való hozzáférés javítására irányuló strukturális reformok lehetővé tehetnék, hogy a vállalkozások sokkal szélesebb köre részesüljön az innováció előnyeiből, ami felgyorsíthatná a termelékenység növekedését. Az új termékek, szolgáltatások és üzleti modellek fejlesztésének előmozdítása érdekében támogatni kell az innovatív technológiákra – többek között a fejlett digitális technológiákra – irányuló köz- és magánberuházásokat. Több fiatal és leleményes innovátorra van szükségünk, akik olyan áttörést hozó technológiákkal állnak elő, mint a mostani technológiai óriások alig egy évtizeddel ezelőtt.

A gazdaság termelékenységének és környezetbarát voltának növelése nem lehetséges a digitális technológiák, például a mesterséges intelligencia és a dolgok internete, valamint az adatokhoz való hozzáférés nélkül. A digitális technológiák megváltoztatják azt a módot, ahogyan kommunikálunk, élünk és dolgozunk. A digitális transzformáció következményeit figyelembe véve uniós és nemzeti szinten is a beruházások növelésére, az innovációt ösztönző szabályozásra, hatékony reformokra és az európai értékeken alapuló, emberközpontú megközelítésre van szükség. Európának olyan erős iparra van szüksége, amelynek kulcságazatai közös stratégia alapján, az erőforrások összevonásával képesek előállítani azokat a technológiákat, amelyek nélkül az EU nem tudna a globális verseny élvonalában maradni. Európának technológiailag önállóan kell maradnia: be kell ruháznia az olyan innovatív technológiákba, mint a blokklánc, a nagy teljesítményű és a kvantum-számítástechnika, továbbá az adatmegosztást és -felhasználást lehetővé tevő algoritmusok és eszközök. Az adatokra és a mesterséges intelligenciára épülő innováció számos területen – többek között az egészségügy, a mezőgazdaság és élelmiszer-termelés, a biztonság és a feldolgozóipar területén – kínálhat megoldást a társadalmi kihívásokra.

A növekvő globális feszültségek közepette az EU egységes piaca sok lehetőséget kínál a tagállamoknak a kereskedelem bővítésére, a munkahelyteremtésre és a növekedés fellendítésére. Az egységes piac az uniós gazdaság ellenálló képességének egyik fő forrása. Európa versenytársai kontinensnyi méretű gazdaságok, ezért az EU-nak is valódi, kontinensnyi méretű egységes piacra van szüksége. Ennek előnyei egyértelműek: a technológiai fejlődés gyorsabban terjed az egységes piacon. A jól működő termék- és szolgáltatáspiacok a termelékenységnövekedés egyik fő hajtóerejét adják, mivel lehetővé teszik az erőforrások hatékonyabb elosztását. A piaci integráció terén azonban egyenetlen az előrehaladás, és új lendületet kell adnunk többek között a digitális egységes piac, az európai hálózatok és a tőkepiaci unió fejlődésének.

Az egységes piac központi eleme, a szabványosítás kulcsszerepet játszik az EU fenntartható fejlődési menetrendjének előmozdításában. A szabványok nélkülözhetetlenek a vállalkozások számára a fenntartható fejlődési célok megvalósításában, mivel hidat képeznek a jogi rendelkezések és a hétköznapi műszaki gyakorlat között. Emellett a termelési költségek csökkentésével és a piac méretének növelésével a versenyképességhez is hozzájárulnak. A szabványosítás tehát segítheti olyan innovatív termékek és termelési folyamatok fejlesztését, amelyek a legújabb technológiák használatával hozzájárulnak az energiahatékonysághoz, a fokozottabb mértékű újrafeldolgozáshoz és a fenntartható

termeléshez. A szabványoknak a fenntartható fejlődési menetrend előmozdításában betöltött szerepére a legjobb példa a környezettudatos tervezés és az energiacímkzésre vonatkozó szakpolitikai keret³. Végül a szabványok előmozdítják a tisztességes globális versenyt is.

1. háttérmagyarázat: Az egységes piac szerepe és az egységes piaci teljesítményjelentés⁴

Az egységes piac az Unió egyik fő eszköze. Az elmúlt 25 év példa nélküli integrációja szoros gazdasági és társadalmi kapcsolatokat teremtett a különböző tagállamok polgárai és vállalkozásai között. Az egységes piac azonban még az eddigieknél is több előnyt nyújthat a polgároknak és a vállalkozásoknak.

Az egységes piacot ki kell teljesíteni és szabályait alkalmazni kell azokon a területeken, ahol az eredmények még elmaradnak a várakozásoktól, folyamatos aktualizálásával pedig gondoskodni kell arról, hogy képes legyen az új kihívások kezelésére. Ez igaz a gazdaság **digitális** oldalát érintő, nemrégiben elfogadott jogi aktusokra is. A pénzügyi válság világossá tette a **tőke- és pénzügyi piacok** stabilitásának és integrációjának fontosságát, mivel e piacok töredezettsége továbbra is akadályozza a vállalkozások növekedését és a beruházásokat. Az **energia** az uniós integráció kulcsfontosságú elemévé vált, de az energiapiacok nemzeti szinten továbbra is meglehetősen töredezettek. A környezetvédelmi, éghajlat-politikai és infrastrukturális célkitűzések szintén döntő fontosságúak annak biztosításához, hogy az egységes piac a társadalmi elvárásoknak megfelelően működjön. Az egységes piac mélyreható átalakításon megy keresztül, hogy az uniós vállalkozások és magánszemélyek a lehető legjobban kihasználhassák az új technológiák, például a digitalizáció lehetőségeit.

Az egységes piac és az európai szemeszter kölcsönösen hatnak egymásra. Az egységes piac előnyeinek teljes körű érvényesülését a gyakorlatban sokszor a nemzeti, regionális vagy helyi szintű szabályozás vagy közigazgatási gyakorlat akadályozza, ami rontja az üzleti környezetet, és elriasztja a vállalkozásokat a határokon átnyúló tevékenységektől. A közigazgatási kapacitás vagy a szakképzett személyzet hiánya néhány tagállamban rontja a közbeszerzési piacok teljesítményét.

E megállapítások forrása az **egységes piaci teljesítményjelentés**, amelyet a Bizottság a 2020. évi európai szemeszter újdonságaként ezen éves fenntartható növekedési stratégiával együtt tesz közzé.

A jelentés **a reálgazdaság egységes piaci teljesítményét értékeli.** A nyomon követés korábban a megfelelő végrehajtás biztosítása érdekében főként az egységes piac jogi környezetére összpontosított, az új jelentés viszont inkább **az egységes piac eredményeit és vívmányait vizsgálja.**

A jelentés először azokat **az akadályokat veszi számba, amelyek gátolják az egységes piac által a polgárok és a vállalkozások számára biztosított előnyök érvényesülését.** Másodszor az **egységes piac vívmányait** értékeli: a fogyasztók és a vállalkozások választási lehetőségeinek bővülését, az alacsonyabb árakat, valamint a magas szintű fogyasztóvédelmi

³ A környezettudatos tervezés 2009 óta jelentős energiamegtakarítást és szén-dioxid-kibocsátás-csökkentést, valamint – újabban egyre erőteljesebben – anyaghatékonysági megtakarításokat eredményezett.

⁴ Egységes piaci teljesítményjelentés, SWD(2019) 443.

és környezetvédelmi előírásokat. Végül megvizsgálja az egységes piac jó teljesítménye szempontjából releváns tevékenységek széles körét, **ideértve az egységes piac környezeti teljesítményét és digitalizációját is.** Az egységes piaci teljesítményjelentés mindezek fényében kiemeli, hogy a tagállami szintű strukturális reformok igen fontosak az egységes piac jó teljesítménye szempontjából.

Az egységes piaccal kapcsolatos kérdések fokozott figyelembevételével az integrációt is támogatni fogja. Egy szorosan integrált piacon a strukturális reformok nemcsak a reformokat végrehajtó ország belföldi fogyasztói számára, hanem az átglyűrűző hatások révén más tagállamok fogyasztói számára is előnyösek.

Az európai pénzügyi szektornak jobban kell támogatnia a gazdaságban zajló innovációt és beruházásokat. Európának tovább kell fejlesztenie pénzügyi piacait, hogy az életképes vállalkozások – ideértve a jövő innovatív vállalkozásait is – finanszírozni tudják a munkahelyteremtésre és a növekedésre irányuló beruházásaikat. A tőkepiaci unió kiteljesítésére irányuló további intézkedések biztosítani fogják, hogy a vállalkozások finanszírozást kapjanak a növekedéshez, az innovációhoz és a léptékváltáshoz. A vállalkozások – és különösen a kkv-k – számára lehetővé kell tenni, hogy teljes mértékben integrálódhassanak a határokon átnyúló értékláncokba, és teljesen kihasználhassák az ipar és a szolgáltatások digitális korra jellemző zökkenőmentes összefonódásának előnyeit. Ezt az uniós költségvetés azzal fogja támogatni, hogy elősegíti a magánberuházások becsatornázását az érintett ágazatokba.

A termelékenység és az innováció fokozása nem valósulhat meg az oktatásban és a készségfejlesztésben való tekintélyes beruházás nélkül. Kiemelten támogatni kell a felnőtt munkavállalókat – különösen a 60 millió alacsonyan képzett felnőttet – abban, hogy magasabb szintű és szélesebb körű készségekre tegyenek szert. Hasonlóképpen, az alapfokú oktatás és képzés reformjával el kell érni, hogy növekedés helyett csökkenjen az alulteljesítő tanulók aránya, amely az olvasás, a matematika és a természettudományok területén jelenleg több mint 20 %. Csökkenteni kell a digitális készségek terén mutatkozó hiányosságokat is. Az átfogó készségfejlesztési stratégiákat az egyéni továbbképzési és átképzési igények kiszolgálására kell összpontosítani, és ennek az egyének, a vállalkozások és a kormányok közös felelősségvállalásával és egyben a legkiszolgáltatottabbak szükségleteinek figyelembevételével kell történnie.

A növekedés és a termelékenység támogatásához olyan hatékony versenypiacok, illetve strukturális reformok szükségesek, amelyek felszámolják az üzleti környezet szűk keresztmetszeteit. A tagállamok üzleti környezetét a kormányzás minősége, az intézmények hatékonysága, az igazságszolgáltatási rendszerek függetlensége és hatékonysága, a közigazgatás minősége, a korrupcióellenes keretek szilárdsága, a közbeszerzés hatékonysága, a fizetéseképtelenségi keretek eredményessége és az adórendszerek hatékonysága határozza meg. Mindezek – köztük értve a jogállamisággal kapcsolatos szempontokat is – befolyásolhatják a beruházási döntéseket, vagyis fontos szerepet játszanak a termelékenység és a versenyképesség növelésében. Ez fokozottan igaz a tőke mobilitását jelentősen növelő globalizált és digitalizált környezetben. A Bizottság az európai szemeszter keretében a makrogazdasági értékeléshez fel fogja használni azokat az információkat is, amelyeket az

egyéb aktuális irányítási folyamatokból szerez a tagállamok intézményi és közigazgatási teljesítményéről.

5. Méltányosság

Gazdasági és társadalmi teljesítményének megerősítése érdekében az EU-nak teljes mértékben érvényesítenie kell a szociális jogok európai pillérének elveit. A gazdasági fellendülés Európa-szerte hozzájárult a foglalkoztatási és a szociális helyzet javításához, de a szociális jogok gyakorlásának biztosításához és a növekvő szociális különbségekkel kapcsolatos kockázatok leküzdéséhez további intézkedésekre van szükség.

Minden európai munkavállaló tisztességes munkakörülményeket érdemel. A dolgozói szegénység az uniós országok többségében még mindig meghaladja a válság előtti szintet, és majdnem minden tizedik európai munkavállaló ki van téve a szegénység kockázatának. A nem önként vállalt részmunkaidős foglalkoztatás aránya csökken ugyan, de számos tagállamban továbbra is magas, az atipikus foglalkoztatási formák terjedése pedig növeli a munkaerőpiac szegmentációját. E tekintetben a határozatlan idejű, teljes munkaidős szerződésekre való áttérés elősegítése, valamint az emberekbe és készségeikbe való befektetés mellett annak biztosítása is fontos szakpolitikai célkitűzés, hogy minden munkavállaló méltányos bért kapjon. Azokban az országokban, ahol gyenge a szociális párbeszéd, elő kell mozdítani a szociális partnerek szerepvállalását, és növelni kell a kapacitásaik kiépítéséhez nyújtott támogatást. Annak biztosítása érdekében, hogy a munkavállalók erőteljes gazdasági sokk esetén se maradjanak támogatás nélkül, a nemzeti rendszereket kiegészíthetné egy európai munkanélkülijáradék-viszontbiztosítási rendszer, a SURE. Emellett az EU-nak fokoznia kell erőfeszítéseit a szociális dömpinggel és a munkavállalók kizsákmányolásával járó szabálytalan foglalkoztatási formák visszaszorítására.

A nők továbbra is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. A nők férfiakkal szembeni hátránya a foglalkoztatási ráta és a bérek tekintetében az elmúlt években annak ellenére sem csökkent, hogy a nők iskolai tanulmányi előmenetele általában véve jobb. E hátrány megszüntetése pozitív hatást gyakorolna a gazdaságra és a társadalomra. A nők foglalkoztatási rátájának növeléséhez és a gyermekszegénység elleni küzdelemhez hatékonyabbá kell tenni a munka és a magánélet közötti egyensúlyra irányuló szakpolitikákat, biztosítani kell a minőségi gyermekgondozáshoz való hozzáférést, és csökkenteni kell a munkavállalás ellen ható adózási és szociális ösztönzőket.

A méltányosság előmozdításához szükség van a készségek fejlesztésére, megfelelő és fenntartható szociális védelmi rendszerekre és a kirekesztés elleni küzdelemre. Az oktatási és képzési rendszerek inkluzivitásának és minőségének javítása elengedhetetlen ahhoz, hogy a jövő társadalmában mindenki részt vehessen. Csökkenteni kell a korai iskolaelhagyók arányát, és növelni kell a szakképzés minőségét és vonzerejét. A készségek fejlesztése azonban messze nem elegendő. A szociális védelmi rendszereket át kell alakítani úgy, hogy munkaerőpiaci helyzetétől függetlenül minden rászorulókat védelemben részesítsenek. Európának továbbá hatékonyabban kell kezelnie a kirekesztődés kockázatának kitett csoportok – köztük a fogyatékkal élő személyek, a romák és a migránsok – által viselt egyenlőtlenségeket annak érdekében, hogy e csoportok tagjai lehetőségeiknek megfelelően hozzá tudjanak járulni a gazdaság, a szociális védelmi rendszerek és a társadalom

működéséhez. A népesség elöregedése miatt egyre nagyobb figyelmet kell fordítani az egészségügyi ellátással és a hosszú távú gondozással kapcsolatos beruházásokra, a generációk közötti méltányosság biztosítása érdekében azonban gondoskodni kell a szociális védelmi rendszer fenntarthatóságáról is.

Egyre nagyobb kihívásokat támaszt a tagállamok közötti és a tagállamokon belüli kohézió. A gazdasági és pénzügyi válságot követően a tagállamokon belül nőttek a jövedelemmel és az alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáféréssel kapcsolatos egyenlőtlenségek. A regionális egyenlőtlenségek továbbra is kihívást jelentenek Európában, mivel negatívan befolyásolják a növekedést. A legszegényebb régiók helyzete 2010 óta javult, de a gazdagabb régiókkal szembeni gazdasági lemaradásuk ennek ellenére is nőtt, többek között a beruházások visszaesése miatt. E lemaradást néhol a technológiai változás és az energetikai átmenet is megnövelheti, hacsak nem születnek megfelelő intézkedések a regionális versenyképesség fokozására.

Az EU-nak továbbra is a kohézió motorjának kell maradnia. A regionális és szociális egyenlőtlenségek kezelése érdekében lehetőségeket kell teremteni azok számára, akik nem részesülnek közvetlenül a piacnyitás és a technológiai változások előnyeiből. Ennek keretében az oktatás és a képzés javításával fejleszteni kell készségeiket, illetve megfelelő regionális konvergenciát kell biztosítani az olyan releváns területeken, mint az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés és a minőségi oktatás. A tagállamoknak e célból folytatniuk kell reformjaikat, amihez teljes körűen igénybe vehetik az uniós költségvetés által rendelkezésre bocsátott eszközöket. A régiók összeköttetései és a mobilitási lehetőségek mind a kohézió, mind a termelékenység szempontjából alapvető fontosságúak, és megfelelő beruházásokat igényelnek.

Az éghajlat- és környezetvédelmi politikák kidolgozása és végrehajtása során nem minden tagállam, régió és város indul azonos helyzetből. A konvergencia védelme érdekében ezért az éghajlat-politikákat továbbra is koherens megközelítés keretében kell kidolgozni. A fenntartható gazdasági modellre való átállás középtávon az EU egészében fellendítheti a növekedést és a foglalkoztatást, az egyes ágazatokra és régiókra gyakorolt rövid távú negatív hatások enyhítéséhez azonban szakpolitikai intézkedésekre van szükség. Egyes ágazatoknak át kell alakulniuk, más ágazatoknak pedig intézkedéseket kell hozniuk versenyképességük megőrzése érdekében. E változások hatása valószínűleg nem egyformán lesz érezhető Európában. Az új méltányos átállási mechanizmus testre szabott támogatást nyújt majd a leginkább érintett embereknek és régióknak, és biztosítja, hogy senki se maradjon le. Különös hangsúlyt fektet majd a fosszilis tüzelőanyagoktól legnagyobb mértékben függő régiók átállásának támogatására.

Az adócsalás, az adókerülés és a negatív adózási verseny miatt az országok csak korlátozottan képesek a gazdaság és a lakosság igényeinek megfelelő adópolitika kialakítására. A nemzeti adó- és szociális ellátórendszerek optimalizálásával meg kell erősíteni a munkaerőpiaci részvétel ösztönzőit, növelni kell a méltányosságot és az átláthatóságot, és biztosítani kell a jóléti rendszerek pénzügyi fenntarthatóságát és megfelelőségét a munka változó világában. Az adórendszereknek továbbá elegendő forrást kell biztosítaniuk a közberuházások, az oktatás, az egészségügy és a jóléti rendszerek számára, garantálniuk kell a méltányos tehermegosztást, és nem szabad torzítaniuk a vállalkozások közötti versenyt. E tekintetben alapvető fontosságú az agresszív adótervezés

elleni küzdelem és a globális vállalatok méltányos megadóztatása. Az uniós társaságiadó-rendszerek sürgős reformra szorulnak, mivel nem alkalmazkodnak a globális gazdaság realitásaihoz és a digitális világ új üzleti modelljeihez. Ha valahol nyereség keletkezik, abból adók és egyéb közterhek formájában hozzá kell járulni szociális biztonsági rendszereink, oktatási és egészségügyi rendszereink és infrastruktúránk finanszírozásához.

6. Makrogazdasági stabilitás

Az Európai Uniónak tovább kell növelnie gazdasági stabilitását: nemzeti és uniós szinten is kezelnie kell a fennmaradó sebezhetőségeket. Ez előfeltétele a jövőbeli sokkokkal szembeni ellenálló képesség biztosításának és az átalakulás megkönnyítésének. Ehhez nemzeti szinten rövid távon felelősségteljes gazdaság-, költségvetési és pénzügyi politika, hosszabb távon pedig megfelelő szakpolitikai tervezés szükséges. Az euróövezet megerősítését célzó kulcsfontosságú reformok befejezése érdekében uniós szintű intézkedésekre is szükség van.

A gazdasági és monetáris unió megfelelő működésének elősegítéséhez össze kell hangolni a nemzeti költségvetési politikákat, a Stabilitási és Növekedési Paktum maradéktalan tiszteletben tartása mellett. A költségvetési politika akkor látja el megfelelően minden feladatát, ha felelősségteljes és rugalmas végrehajtása rendezett és fenntartható államháztartást eredményez. Az euróövezet költségvetési irányvonala 2020-ban és 2021-ben várhatóan nagyjából semleges, illetve enyhén expanzív lesz. A tagállamok költségvetési mozgástere tükrében azonban a nemzeti költségvetési politikák továbbra sem eléggé differenciáltak. A nagy adósságállománnyal rendelkező tagállamok által folytatott prudens költségvetési politika csökkenő pályára állítaná az adósságrátát, mérsékelné a sokkhatásokkal szembeni sérülékenységet, és egy gazdasági visszaesés esetére lehetővé tenné az automatikus stabilizációs mechanizmusok teljes körű működésbe lépését. Másrészt a kedvező költségvetési helyzetben lévő tagállamokban a beruházások és egyéb produktív kiadások további élénkítése rövid és középtávon nemcsak a növekedést, hanem az euróövezeti gazdaság egyensúlyának helyreállítását is támogatná. A kilátások romlása esetén a költségvetési irányvonalat összesített szinten támogatóvá kell tenni, a szakpolitikákat ugyanakkor – az országspecifikus körülmények figyelembevételével – továbbra is a Stabilitási és Növekedési Paktum maradéktalan tiszteletben tartása mellett kell megvalósítani, és a lehető legnagyobb mértékben kerülni kell a prociklikusságot.

A stabilitás biztosítása érdekében meg kell szüntetni a belső és külső egyensúlyhiány lehetséges forrásait, ugyanakkor fenn kell tartani a jövőbeli fenntarthatóságra és termelékenységre irányuló beruházásokat. Megfelelő nyomon követéssel és strukturális reformokkal kontroll alatt kell tartani mind a belső, mind a külső egyensúlyhiányt. A jelenlegi alacsony kamatlábak mellett az eladósodott tagállamoknak gyorsan csökkenteniük kell adósságukat anélkül, hogy veszélyeztetnék a beruházásokat. Az államadósság jelenlegi magas szintje miatt egyes tagállamok sebezhetők, ami adott esetben korlátozhatja szükséges makrogazdasági stabilizációjukat. Az adósságcsökkentés révén a tagállamok költségvetési mozgásterüket is növelhetik a jövőbeli kihívások kezeléséhez, továbbá forrásokat szabadíthatnak fel a beruházások céljaira. Utóbbi különösen a bankok kapacitáskorlátjai és a magánszektor eladósodottsága miatt fontos. A sebezhetőség csökkentése érdekében tovább

kell folytatni a jelentős külkereskedelmi egyensúlytalanságok megszüntetésére irányuló erőfeszítéseket, és tovább kell csökkenteni a vállalatok és a háztartások adósságállományát.

A potenciális növekedés fokozásához, valamint az éghajlatváltozással és a digitális kihívásokkal kapcsolatos gazdasági átalakulás támogatásához javítani kell az államháztartás minőségét. Ez mind a bevételi, mind a kiadási oldalon erőfeszítéseket igényel: rendszeresen felül kell vizsgálni a kiadásokat, elsőbbséget kell biztosítani a hosszú távú növekedést elősegítő kiadásoknak, és alkalmazni kell a környezetbarát költségvetés-tervezés eszközeit. Ami a kiadási oldalt illeti, rendszeresen el kell végezni a kiadások felülvizsgálatát, és elsőbbséget kell biztosítani a hosszú távú növekedést elősegítő – főként oktatási, foglalkoztatási és beruházási – kiadásoknak. Ami a bevételi oldalt illeti, az adóknak támogatniuk kell a környezetbarát gazdaságra való átállást, méltányosabbá kell válniuk, és a növekedést kevésbé gátló hatásúnak kell lenniük.

A bankunió és a tőkepiaci unió kiteljesítésével tovább kell erősíteni a pénzügyi szektort. Ezt többek között az európai betétbiztosítási rendszer létrehozásával, a nemteljesítő hitelek állományának csökkentésével, a bankok és az állam közötti visszacsatolási spirál leépítésével, a bankok fizetéseképtelenségére vonatkozó jogszabályok javításával, valamint a pénzügyi integráció további fokozását célzó intézkedések elfogadásával kell elérni. Ezzel párhuzamosan több országban szorosan nyomon kell követni a fajlagos munkaerőköltségek növekedését vagy a lakásárak meredek emelkedését, és az új egyensúlyhiányok megelőzése érdekében szükség szerint ki kell igazítani a makroprudenciális kereteket, illetve meg kell hozni a megfelelő intézkedéseket. A tőkepiaci unióval kapcsolatban további munkára van szükség a vállalkozások finanszírozási forrásainak és a megtakarítók befektetési lehetőségeinek diverzifikálásához, ezáltal növelve a magánszektor kockázatmegosztását az euróövezetben. A pénzügyi rendszert továbbá ellenállóbbá kell tenni a kiberfenyegetésekkel és az éghajlati veszélyekkel szemben.

Európának jól célzott beruházásokkal támogatnia kell a klímasemleges és teljes mértékben digitális gazdaságra való átállást. A Stabilitási és Növekedési Paktumban biztosított rugalmasságot teljes mértékben ki kell használni a szükséges beruházások lehetővé tétele érdekében, miközben meg kell őrizni a költségvetés fenntarthatóságát is. Ennek köszönhetően a növekedést jobban elősegítő költségvetési irányvonal érhető el az euróövezetben, és közben a felelősségteljes költségvetési gazdálkodás is fenntartható. A digitális transzformációt és az éghajlatvédelmi átalakítást szolgáló további beruházások mielőbbi biztosításához az új többéves pénzügyi keret gyors elfogadása is szükséges (lásd: 2. háttérmagyarázat).

Az eddig említettek mind alapvető fontosságúak lesznek az euró nemzetközi szerepének megerősítése szempontjából is, amely kulcsfontosságú katalizátora az európai befolyás globális piacokon való növelésének. Az euró nemzetközi szerepének megerősítése segíteni fogja az európai vállalkozásokat, fogyasztókat és kormányzatokat abban, hogy ellenálljanak a kedvezőtlen külső fejleményeknek, és megerősítsék az euróövezet gazdaságának szerepét a világban. A fellépés még sürgetőbb a jelenlegi helyzetben, amikor a globális rivalizálás és a multilaterális rendszert fenyegető veszélyek a kereskedelmi és devizapolitikai összetűzések révén új gazdasági konfliktusokat idéznek elő, ami a globalizáció számos előnyét alááshatja.

2. háttérmagyarázat: Az uniós költségvetés szerepe – az új többéves pénzügyi keret gyors elfogadásának szükségessége

Az Európai Unió költségvetése politikai ambícióink megvalósításának központi eszköze.

Az európai zöld megállapodás megvalósításához szükséges beruházásokat – a meglévő és az új mechanizmusokra építve – a **Fenntartható Európa beruházási terv** fogja biztosítani. A **méltányos átállási mechanizmus** a leginkább érintett régiókkal foglalkozik majd, és biztosítja, hogy senki se maradjon le.

Az InvestEU program egy uniós garancia felhasználásával várhatóan több mint 650 milliárd EUR összegű további beruházást mozgósít 2027-ig. Ez a program kulcsfontosságú eszköze annak, hogy több magánszektorbeli pénzügyi forrás szolgálja az uniós célkitűzések előmozdítását.

A kohéziós alapok (Európai Regionális Fejlesztési Alap, Európai Szociális Alap Plusz, Kohéziós Alap) kulcsfontosságú szerepet játszanak tagállamaink, régióink és vidéki térségeink társadalmi és területi kohéziójában, és elősegítik, hogy az egyes területi egységek lépést tartsanak világunk digitális transzformációjával és zöld átállásával. A Bizottság a következő többéves pénzügyi keretre vonatkozó javaslatában folyó árakon összesen 374 milliárd EUR-t irányzott elő a kohéziós politikára a 2021–2027-es időszak tekintetében.

A reformtámogató program – technikai és pénzügyi támogatás nyújtásával – kibővíti az uniós szinten a tagállami strukturális reformok végrehajtásának elősegítésére rendelkezésre álló eszközrendszert. E programon belül az euróövezeti tagállamok reformjaihoz és beruházásaihoz a tervek szerint a konvergenciát és versenyképességet szolgáló költségvetési eszköz nyújt majd támogatást.

Az uniós költségvetés a benne rejlő rugalmasság teljes kihasználásával, a legnagyobb potenciállal rendelkező területekre összpontosítva rekordösszegeket fog fordítani a legmodernebb kutatás és innováció támogatására. Az Európai horizont keretprogram 98 milliárd EUR-t fog biztosítani az innovációra az EU-ban.

Az uniós költségvetés a fenntartható magán- és közberuházások katalizátoraként fog működni, és a tiszta energiára való átálláshoz nyújtott uniós támogatást a leginkább rászoruló területekre fogja irányítani. Az EU már a 2014–2020 közötti időszakra vonatkozó jelenlegi hosszú távú költségvetés keretében is növelte az éghajlati és a környezeti kiadások súlyát kiadási programjaiban. Az éghajlatváltozás mérséklése és az ahhoz való alkalmazkodás minden fő uniós kiadási területen hangsúlyosan megjelent. Az Európai Bizottság a 2021–2027-es többéves költségvetésre irányuló javaslatában⁽⁵⁾ – amelyben több mint 1 billió EUR-t irányzott elő – az eddigi ambíciókat megnövelve azt javasolta, hogy a kiadások legalább 25 %-a az éghajlatváltozással kapcsolatos tevékenységek finanszírozását szolgálja; ez 320 milliárd EUR-t jelent. A jövőbeli közös agrárpolitika (KAP) keretében előirányzott új zöldítési struktúra az eddigieknél nagyobb mértékben fog hozzájárulni a környezet- és az éghajlatvédelemhez, a KAP teljes pénzügyi keretösszegének pedig várhatóan 40 %-át fordítják majd éghajlat-politikai intézkedésekre.

⁵ A Bizottság javaslata a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről szóló tanácsi rendeletről, COM(2018) 322 final.

7. Az európai szemeszter újrakalibrálása

A fenntartható versenyképességre összpontosító új növekedési stratégia segíteni fogja a fenntartható fejlődési célok elérését. A gazdasági, szociális és környezeti kihívások az egész gazdaságot áthatják. A sikerhez mind uniós, mind nemzeti szinten jelentős erőfeszítésekre lesz szükségünk az összes szakpolitikai területen. A siker nagyban fog múlni azon, hogy a hatóságok képesek lesznek-e a gazdasági, szociális és költségvetési politikákat a fenntartható fejlődési célok szolgálatába állítani. Az EU-n belül a különböző kormányzati szintek a tagállamok és az uniós intézmények közötti hatáskörmegosztás miatt komplex módon járulnak hozzá a fenntartható fejlődési célok eléréséhez. Az átalakulással kapcsolatos kihívások közösek, de a kiindulópontok eltérők: egyes tagállamok jobban ki vannak téve a gazdasági, szociális és környezeti kockázatoknak, vagy még hátrébb tartanak a fenntartható fejlődési célok megvalósításában. Ezért a tagállamokban differenciált, ugyanakkor szorosan összehangolt szakpolitikákra van szükség. Az európai szemeszter az elmúlt évtizedben a nemzeti gazdaság- és foglalkoztatáspolitikák összehangolásának kulcsfontosságú eszközévé vált. Ilyen minőségében a szakpolitikákat a fenntartható fejlődési célok elérése felé orientálhatja: nyomon követheti az előrehaladást, és biztosíthatja a gazdaság- és foglalkoztatási politikák terén tett nemzeti erőfeszítések szorosabb koordinációját, miközben továbbra is azokra a kérdésekre összpontosít, amelyek a gazdaság egészére kiterjedő következményekkel járnak.

Az európai szemeszter újrakalibrálása az ezen éves fenntartható növekedési stratégiában bemutatott szélesebb körű gazdasági narratívával máris megkezdődött. A folyamat a 2020. évi országjelentésekkel, majd a tagállamok társadalmi és gazdasági helyzetének a Bizottság általi elemzésével folytatódik. Ennek első lépésként a 2020. évi országjelentések magukban foglalják majd a fenntartható fejlődési célok részletes elemzését és nyomon követését. Tartalmazni fognak továbbá egy új, a környezeti fenntarthatóságra összpontosító szakaszt, amely a gazdasági és szociális kihívások elemzésének kiegészítésére szolgál. A cél a tagállami intézkedések támogatása a nemzeti szintű környezetvédelmi, szociális és gazdaságpolitikák közötti szinergiák és kölcsönhatások azonosítása révén. Az országjelentésekben szereplő elemzés azt is elő fogja segíteni, hogy az uniós forrásokat fenntartható beruházásokra használják fel az Európai Unióban. Az új szakasz mellett minden országjelentés tartalmazni fog egy új mellékletet is, amely az egyes tagállamok fenntartható fejlődési célokkal kapcsolatos teljesítményét fogja ismertetni. Ez az új melléklet az egyes országok előrehaladását az Eurostat fenntartható fejlődési célokra vonatkozó uniós mutatókészlete alapján fogja nyomon követni. A Bizottság emellett arra kérte a tagállamokat, hogy nemzeti reformprogramjaikban adjanak számot a fenntartható fejlődési célok terén elért eredményekről, minőségileg kiegészítve a szemeszter keretében a Bizottság által végzett mutatóalapú nyomon követést, amely a gazdaság egésze szempontjából vizsgálja a kapcsolódó szakpolitikák vetületeit. A cél nem a nemzeti közigazgatások adminisztratív terheinek növelése, hanem a meglévő nemzeti nyomonkövetési eszközök, például az ENSZ által előírányzott éves önkéntes nemzeti felülvizsgálatok felhasználása az uniós szintű iránymutatás és koordináció javítására. A Bizottság az országjelentések alapján a 2020. évi országspecifikus ajánlásokra vonatkozó májusi javaslataiban rá fog mutatni a nemzeti reformoknak a konkrét fenntartható fejlődési célok megvalósításában betöltött szerepére,

amennyiben ezt a közös érdekű gazdasági kihívások terén lényegesnek ítéli a gazdaság- és foglalkoztatási politikák összehangolása szempontjából.

Az európai szemeszter a fentiekben bemutatott új megközelítésnek a jelenlegi ciklusban és az elkövetkező években történő alkalmazásával közvetlenül támogatni fogja az Európai Uniót és tagállamait a fenntartható fejlődési célok gazdaság- és foglalkoztatáspolitikai megvalósításában, valamint biztosítani fogja, hogy mindenki élvezhesse a gazdaság nyújtotta előnyöket, és hogy a növekedés fenntartható legyen.



Forrás: ENSZ

KÖVETKEZTETÉSEK ÉS A KÖVETKEZŐ LÉPÉSEK

E fenntartható növekedési stratégia megvalósítása közös törekvésünk. Szükségessé teszi minden európai szereplő együttes fellépését és elkötelezettségét. Az Európai Tanácsot felkérjük e stratégia jóváhagyására. Várakozásaink szerint a tagállamok a stabilitási vagy konvergenciaprogramjukban és nemzeti reformprogramjukban ismertetett nemzeti szakpolitikáikban és stratégiáikban figyelembe veszik a Bizottság által e közleményben meghatározott prioritásokat. A Bizottság a benyújtott szakpolitikák és stratégiák alapján országspecifikus ajánlásokat fog javasolni, amelyek elfogadása a Tanács keretén belül a tagállamok feladata. Így az ajánlások tartalmáért és végrehajtásáért végső soron a tagállamok a felelősek.

A tagállamoknak teljes mértékben ki kell használniuk a rendelkezésre álló uniós szakpolitikai és finanszírozási eszközöket. A Bizottság kész támogatni a tagállamok reformtörekvéseit: az általa – különösen a javasolt reformtámogató program keretében – nyújtott technikai támogatást minden tagállam igénybe veheti. Az euróövezeti tagállamok esetében e támogatás várhatóan magában foglalja majd a konvergenciát és versenyképességet szolgáló költségvetési eszköz keretében nyújtott testreszabott ösztönzőket, valamint reform- és beruházástámogatást. Végül, a társadalmi és területi kohézió támogatása révén a kohéziós alapok is döntő szerepet játszanak.

A gazdasági kormányzásnak és a demokratikus elszámoltathatóságnak együtt kell járnia. Az Európai Parlamentnek nagyobb szerepet kell kapnia az EU gazdasági

kormányzásában. A Bizottság párbeszédet fog kezdeményezni az Európai Parlamenttel arról, hogy ezt miként lehetne megvalósítani. Első lépésként a Bizottság gazdasági ügyekért felelős tagjai az európai szemeszter ciklusának minden egyes kulcsfontosságú szakasza előtt ellátogatnak majd az Európai Parlamentbe. Az európai szemeszter demokratikus elszámoltathatóságának e növelése várhatóan fokozza a felelősségvállalási hajlandóságot, és ezáltal elősegíti a reformok végrehajtását. A Bizottság általánosabb szinten is folytatni fogja a párbeszédet a tagállamokkal, és azokat felkéri a nemzeti parlamentek, a szociális partnerek és az összes többi érdekelt fél részvételének biztosítására.